

Сумська міська рада
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

майдан Незалежності, 2, м. Суми, 40030, тел.(факс) +38(0542) 700-560,
E-mail: mail@smr.gov.ua

№ _____ на _____ від _____

Голові Державної регуляторної
служби України
✓ Ляпіній К.М.

вул. Арсенальна, 9/11,
м. Київ, 01011

**Про отримання пропозицій
щодо удосконалення проекту
регуляторного акта**

Відповідно до статті 34 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» з метою отримання пропозицій щодо удосконалення проекту регуляторного акта надсилаємо проект рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю».

Додатки:

1. Копія повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акта на офіційному сайті Сумської міської ради (1 арк.).
2. Копія аналізу регуляторного впливу (9 арк.).
3. Копія проекту рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» (15 арк.).
4. Копія експертного висновку постійної комісії з питань планування соціально-економічного розвитку, бюджету, фінансів, розвитку підприємництва, торгівлі та послуг, регуляторної політики Сумської міської ради щодо регуляторного впливу даного проекту регуляторного акта (2 арк.).

Перший заступник міського голови

В.В. Войтенко

Клименко

(0542) 700-428

**Аналіз регуляторного впливу
до проекту регуляторного акта - рішення Сумської міської ради
«Про встановлення плати за землю»**

Регуляторний орган	- Сумська міська рада
Розробник документа	- Департамент забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради
Поштова адреса	- 40009, м. Суми, вул. Садова, 33
Відповідальні особи	- Клименко Юрій Миколайович
Контактний телефон	- (0542) 700-428

Аналіз регуляторного впливу проекту регуляторного акта - рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» підготовлено відповідно до вимог статті 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151).

I. Визначення проблеми

Відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України органи місцевого самоврядування встановлюють ставки плати за землю та пільги щодо земельного податку.

Причини виникнення проблеми прийняття рішення «Про встановлення плати за землю» – це безпосередня вимога чинного законодавства України, згідно з якою органи місцевого самоврядування зобов'язані офіційно до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлених місцевих податків та зборів або змін до них, оприлюднити ухвалені рішення про місцеві податки та збори.

Ухвалення рішення міської ради «Про встановлення плати за землю», що набуде чинності з наступного бюджетного періоду – з 01 січня 2021 року, необхідне для прозорого ефективного встановлення ставок плати за землю та пільг зі сплати земельного податку.

Плата за землю є бюджетоутворюючим джерелом у складі власних доходів загального фонду бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади.

Динаміка надходжень від плати за землю у м. Суми склала: за 2017 рік – 162,5 млн. грн., за 2018 рік – 171,9 млн.грн., за 2019 рік – 184,5 млн.грн.

Прийняття рішення «Про встановлення плати за землю» забезпечить сталі надходження до бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади, нестиме більш прийнятне податкове навантаження на суб'єктів господарювання та врегулює відносини з землекористувачами. Надходження по платі за землю в 2021 році очікуються на рівні 182,6 млн.грн.

Основні групи (підгрупи), на які впливає проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання – прийняттям цього проекту регуляторного акта:

<i>Групи (підгрупи)</i>	<i>Так</i>	<i>Ні</i>
Об'єднана територіальна громада	+	-
Органи місцевого самоврядування	+	-
Суб'єкти господарювання,	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Питання наповнення бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади, у тому числі через установлення ставок плати за землю, є сферою загальних інтересів суб'єктів господарювання, органів місцевої влади й об'єднаної територіальної громади.

Ринкові механізми не можуть бути застосовані при адмініструванні податків. Доцільним є втручання держави шляхом делегування органам місцевого самоврядування повноважень з установлення ставок податку за землю на території Сумської міської об'єднаної територіальної громади та надання обґрунтованих пільг зі сплати земельного податку певним категоріям землекористувачів, як це визначено Податковим кодексом України. Отже, установлення ставок та пільг з плати за землю можливе лише шляхом ухвалення відповідного рішення міської ради.

Проект рішення міської ради «Про встановлення плати за землю» розроблено відповідно до форми, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки». Зокрема передбачено встановлення ставок плати за землю в розрізі кодів за видами цільового призначення земель, установленими Класифікацією видів цільового призначення земель, затвердженою Наказом Державного комітету України із земельних ресурсів від 23 липня 2010 року №548 зі змінами.

Стабільність надходжень, що формують загальний фонд бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади, дозволяє забезпечити безперебійну життєдіяльність міста в різних сферах, своєчасну виплату заробітної плати працівникам бюджетних установ та провести всі інші соціально важливі видатки, отримання мешканцями міста соціальних послуг в тій чи іншій сфері, якими опікуються органи місцевого самоврядування.

II. Цілі державного регулювання

Цілями регуляторного акта є:

- встановлення ставок земельного податку, розмірів орендної плати за землю на території Сумської міської об'єднаної територіальної громади відповідно до Класифікації видів цільового призначення земель;
- встановлення пільг зі сплати земельного податку для певних груп платників податків за видами їх діяльності та суспільного значення здійснюваних ними витрат у відповідності до пункту 30.2 статті 30 Податкового кодексу України;
- забезпечення соціально-економічного розвитку міста, подальшого регулювання земельних відносин, використання земельного ресурсу в інтересах територіальної громади міста;
- створення сприятливих, рівних умов для суб'єктів господарювання в питаннях орендного користування земельними ділянками;
- отримання додаткового фінансового ресурсу для вирішення соціально-економічних питань розвитку міста - фінансування бюджетної сфери в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.

Вимірювальними індикаторами досягнення цілей регулювання та зменшення масштабів проблеми є:

- якісний: забезпечення виконання міських цільових програм: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва, тощо.

- кількісний:

а) надходження коштів до бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади від плати за землю очікуються на рівні:

2021 рік	2022 рік
182,6 млн.грн.	182,8 млн. грн.

б) чисельність платників податку, на яких поширюватиметься регуляторний акт:

2021 рік	2022 рік
30644	30644

- часовий: дія регуляторного акта протягом року.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1 Неприйняття регуляторного акта (відмова від регулювання) або невідновлення відповідних ставок	Не прийняття проекту регуляторного акта «Про встановлення плати за землю» призведе до невиконання вимог чинного законодавства. Якщо міська рада не ухвалює рішення про встановлення відповідних місцевих податків, що є обов'язковими, то відповідно до підпункту 12.3.5 пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України, плата за землю буде справлятися із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, у якому планується застосування плати за землю. Дана альтернатива не є прийнятною.
Альтернатива 2 Встановлення мінімальних ставок плати за землю для всіх видів цільового призначення земель.	Альтернатива не є прийнятною, оскільки вона веде до відмови від використання економічних ресурсів міста, що спрямовуються на фінансування його інфраструктури. У разі встановлення мінімальних ставок плати за землю, бюджет Сумської міської об'єднаної територіальної громади втратить надходжень від плати за землю в сумі близько 120,5 млн. грн. Негативний вплив буде завдано територіальній громаді міста, оскільки значне зменшення надходжень до бюджету ставить під загрозу виконання соціальних, економічних, екологічних програм розвитку міста Суми.
Альтернатива 3 Встановлення максимальних ставок плати за землю для всіх видів цільового призначення земель.	Згідно з ПКУ максимальний розмір земельного податку складає: 3% від нормативної грошової оцінки землі; для земель загального користування й сільськогосподарських угідь – 1%, за земельні ділянки, що перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності) – 12%, орендної плати за землю – 12%. Ця альтернатива не є прийнятною, оскільки встановлення максимальних ставок земельного податку та розміру орендної плати за землю в умовах нестабільної економічної ситуації в державі призведе до збільшення податкового навантаження на суб'єктів господарювання. За таких умов порушуються основні принципи податкового законодавства, установлені статтею 4 Податкового кодексу України, а саме: соціальної справедливості – установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків, фіскальної достатності – установлення податків та зборів з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями. Значне збільшення податкового навантаження на власників та користувачів земельних ділянок призведе до виникнення у останніх заборгованості перед бюджетом зі сплати податків та зборів.
Альтернатива 4 Встановлення ставок плати за землю на рівні 2020 року	Ураховуючи соціально-економічну ситуацію в державі, встановлення на 2021 рік розмірів плати за землю на рівні 2020 року є доцільним. Ухвалення запропонованого рішення забезпечить сталі надходження до бюджету міста, нестиме більш прийнятне податкове навантаження на суб'єктів господарювання та врегулює відносини з землекористувачами. Надходження по платі за землю в 2021 році очікуються на рівні 182,6

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів органів місцевого самоврядування

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Не прийняття проєкту регуляторного акта «Про встановлення плати за землю» призведе до порушення вимог чинного законодавства та поставить під загрозу забезпечення стабільних надходжень до бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади
Альтернатива 2	Відсутні	Втрати бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади, що призведе до невиконання програм: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва, фінансування бюджетної сфери в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.
Альтернатива 3	Значне збільшення надходжень по платі за землю.	Значне збільшення податкового навантаження на суб'єктів господарювання поставить під загрозу їх фінансове становище, що в свою чергу призведе до ухилення від оподаткування та нестабільних надходжень по платі за землю до бюджету.
Альтернатива 4	Досягнення збалансованості інтересів суб'єктів господарювання, населення та органу місцевого самоврядування. Дотримання вимог чинного законодавства, зручність у застосуванні, стабільність надходжень до міського бюджету, що дасть можливість прогнозувати фінансування програм розвитку міста Суми на майбутнє.	Витрати часу, матеріальних ресурсів для податкових органів на адміністрування плати за землю.

Оцінка впливу на сферу інтересів об'єднаної територіальної громади

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 3	Збільшення витрат на соціально-економічний та культурний розвиток міста.	Збільшення витрат громадян на придбання товарів і послуг унаслідок можливого підвищення споживчих цін у зв'язку із значним збільшенням витрат суб'єктів господарювання по сплаті земельного податку та/або орендної плати за землю
Альтернатива 4	Забезпечення стабільного функціонування інфраструктури міста, фінансування програм розвитку.	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання, що задіяні у першій процедурі

<i>Показник</i>	<i>Великі</i>	<i>Середні</i>	<i>Малі</i>	<i>Мікро</i>	<i>Разом</i>
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	14	13	30617	-	30644
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,05	0,04	99,9	-	100

<i>Вид альтернативи</i>	<i>Вигоди</i>	<i>Витрати</i>
Альтернатива 1	Відсутні	Витрати на сплату земельного податку та орендної плати за землю із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передувє бюджетному.
Альтернатива 2	Економія коштів на сплату податків у прогнозованому розмірі 120,5 млн. грн.	Відсутні
Альтернатива 3	Відсутні	Значне збільшення витрат на сплату плати за землю, погіршення фінансового становища, можливість виникнення заборгованості по сплаті податків та зборів до бюджету.
Альтернатива 4	Установлення ставок земельного податку та розміру орендної плати за користування земельними ділянками міста з урахуванням диференціації за групами землекористувачів і видами цільового використання земель. Узгодження інтересів бізнесу та органів місцевого самоврядування: забезпечення прозорості місцевої політики в сфері оподаткування, прогнозованість результатів від подальшої господарської діяльності суб'єктів господарювання, заохочення виробників до інвестування коштів у різні напрямки діяльності та сприяння розвитку середнього та малого бізнесу	Витрати на пошук інформації про ставки плати за землю, особливості оподаткування, розрахунку земельного податку та орендної плати за землю на наступний бюджетний рік.

ВИТРАТИ

на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

<i>№ п/п</i>	<i>Витрати</i>	<i>При запровадженні альтернативи 1,4</i>	<i>При запровадженні альтернативи 2</i>	<i>При запровадженні альтернативи 3</i>
		За перший рік	За перший рік	За перший рік

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, грн.	Додаткових витрат не передбачено		
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів,	2 450 201,95	816 733,98	9 800 807,76

	виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), грн.*			
3	Витрати, пов'язані з веденням обліку, підготовкою та поданням звітності до органів державної фіскальної служби, грн.	Додаткових витрат не передбачено		
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), грн. Формула: витрати часу на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) X вартість часу працівника контролюючого органу (заробітна плата) (0,5 год. x 50,52 грн. = 25,26 грн.)**	25,26	25,26	25,26
5	Витрати на отримання адміністративних (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/ обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), грн.	Додаткових витрат не передбачено		
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), грн.	Додаткових витрат не передбачено		
7	Витрати, пов'язані з наймом додаткового персоналу, грн.	Додаткових витрат не передбачено		
8	Інше (уточнити), грн. Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання. Формула: витрати часу на отримання інформації про регулювання X вартість часу суб'єкта малого підприємництва (заробітна плата) (0,5 год. (за даними опитування) x 50,52 грн. = 25,26 грн.)**	25,26	25,26	25,26
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7+8), грн.	2 450 252,47	816 784,50	9 800 858,28
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	27	27	27
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), грн.	66 156 816,69	22 053 181,50	264 623 173,56

*Згідно з розрахунком витрат суб'єктів господарювання на податки та збори при запровадженні альтернатив 1,4 загальний розмір витрат суб'єктів господарювання великого й середнього підприємництва становить 66 156 220,53 грн. (сума плати за землю за рік), а в розрахунку на одного суб'єкта – 2 450 230,39 грн. (66 156 220,53 : 27).

**Для розрахунку витрат використовується середньомісячна заробітна плата штатних працівників по місту Суми (за даними Головного управління статистики у Сумській області) станом на 01.01.2020 - 8 891,00 грн., у погодинному розмірі – 50,52 грн./год.(при 8 годинному робочому дні).

Сумарні витрати за альтернативами для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва

<i>Види альтернативи</i>	<i>Сума витрат, гривень</i>
Альтернатива 1. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	66 156 816,69
Альтернатива 2. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	22 053 181,50
Альтернатива 3. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	264 623 173,56
Альтернатива 4. Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	66 156 816,69

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Здійснено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 - цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1 - цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

<i>Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)</i>	<i>Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)</i>	<i>Коментарі щодо присвоєння відповідного бала</i>
Альтернатива 1	2	Не прийняття проєкту регуляторного акта «Про встановлення плати за землю» призведе до невиконання вимог чинного законодавства та поставить під загрозу забезпечення стабільних надходжень до бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади
Альтернатива 2	1	У разі встановлення мінімальних ставок плати за землю, бюджет Сумської міської об'єднаної територіальної громади втратить надходжень від плати за землю в сумі близько 120,5 млн. грн. Негативний вплив буде завдано територіальній громаді міста, оскільки значне зменшення надходжень до бюджету ставить під загрозу виконання соціальних, економічних, екологічних програм розвитку міста Суми.
Альтернатива 3	2	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті частково. Буде забезпечено наповнення бюджету однак, існують великі ризики закриття підприємницької діяльності суб'єктів малого та середнього бізнесу, розвиток тіньового бізнесу та зростання соціальної напруги у місті.
Альтернатива 4	4	Проблема більше існувати не буде. Буде забезпечено: <ul style="list-style-type: none"> - дотримання вимог Податкового кодексу України; - встановлення доцільних та обґрунтованих розмірів ставок земельного податку та орендної плати за землю з урахуванням рівня платоспроможності суб'єктів господарювання та збалансованості інтересів суб'єктів господарювання, населення та органу місцевого самоврядування; - сприяння розвитку малого і середнього бізнесу та соціальний захист громадян міста з низьким рівнем доходів; - наповнення дохідної частини міського бюджету (очікувані надходження від плати за землю у 2021 році складають близько 182,6 млн.грн.

<i>Рейтинг результативності</i>	<i>Вигоди (підсумок)</i>	<i>Витрати (підсумок)</i>	<i>Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу</i>
Альтернатива 1	Відсутні	Витрати на сплату земельного податку та орендної плати за землю за ставками, що діяли до 31 грудня року, що передувало бюджетному	В рейтингу результативності дана альтернатива на другому місці. Є загроза нестабільності надходжень плати за землю до бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади, у зв'язку зі змінами в порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів.
Альтернатива 2	Відсутні	Втрати бюджету міста в сумі близько 120,5 млн.грн..	Дана альтернатива в рейтингу результативності на останньому місці. При даній альтернативі вбачається невиконання програм розвитку міста Суми: соціальних, економічних, екологічних, розвитку підприємництва,

			фінансування бюджетної сфери в галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального та дорожнього господарства, транспорту тощо.
Альтернатива 3	Значне збільшення надходжень по платі за землю до бюджету міста	Значне збільшення податкового навантаження на суб'єктів господарювання поставить під загрозу їх фінансове становище, що в свою чергу призведе до ухилення від оподаткування та нестабільних надходжень по платі за землю до бюджету.	В рейтингу результативності дана альтернатива на другому місці. Надходження плати за землю до бюджету збільшаться, але це може призвести до припинення підприємницької діяльності суб'єктів господарювання, значне зростання цін на товари (послуги), розвитку тіньового бізнесу.
Альтернатива 4	Суб'єкти господарювання будуть сплачувати плату за землю за економічно обґрунтованими ставками без погіршення умов для розвитку бізнесу. Стабільність надходжень до бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади, що дасть можливість прогнозувати фінансування програм розвитку міста Суми на майбутнє.	Витрати на пошук інформації про ставки плати за землю, особливості оподаткування, розрахунку земельного податку та орендної плати за землю на наступний бюджетний рік.	В рейтингу результативності дана альтернатива на першому місці. При виборі зазначеної альтернативи буде максимально досягнуто цілі державного регулювання.

<i>Рейтинг</i>	<i>Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи</i>	<i>Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта</i>
Альтернатива 1	Причиною відмови є необхідність балансування розміру податків, встановлених рішенням «Про встановлення плати за землю» відповідно до вимог Порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів, затвердженого Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 489 від 25.11.2016.	
Альтернатива 2	Причиною відмови є значні втрати міського бюджету	
Альтернатива 3	Причиною відмови є максимальне податкове навантаження на суб'єктів господарювання та населення, що підпадають під дію оподаткування	
Альтернатива 4	Стабільні ставки земельного податку, орендної плати за землю. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить досягнення встановлених цілей.	Зміни в законодавстві, внесення змін до Податкового кодексу України

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Механізм дії запропонованого регуляторного акта спрямований на врегулювання питання справляння плати за землю на території Сумської міської об'єднаної територіальної громади відповідно до основних положень Податкового Кодексу, інших нормативно-правових актів, зміцнення ресурсної бази міського бюджету та уникнення можливого зменшення розмірів податків у зв'язку з прийняттям Порядку нормативної грошової оцінки земель населених пунктів, затвердженого Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України № 489 від 25.11.2016.

Запропонований нормативно-правовий акт відповідає принципам державної регуляторної політики, а саме:

- доцільності – використання наданих державою повноважень органу місцевого самоврядування щодо запровадження плати за землю, нарощування дохідної частини бюджету міста;

- ефективності - запровадження даного регуляторного акта дасть змогу щорічно нарощувати надходження від земельного податку та орендної плати за землю;

- збалансованості - для суб'єктів господарювання, яких стосуватиметься даний регуляторний акт - чітке визначення розмірів земельного податку та орендної плати за землю відповідно до класифікації видів цільового призначення земельних ділянок, для бюджету – стабільне надходження плати за землю;

- передбачуваності - прийняття даного регуляторного акта дозволить суб'єктам господарювання, які є платниками земельного податку або орендної плати за землю створювати довгострокові плани своєї діяльності, а органу місцевого самоврядування – розробляти плани соціально-економічного розвитку на подальші роки;

- принципу прозорості - даний проект рішення підлягає оприлюдненню на офіційному сайті Сумської міської ради та друкованих засобах ЗМІ;

- врахування громадської думки – протягом місяця з дня опублікування можливість направляти свої пропозиції та зауваження.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Орган місцевого самоврядування, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання: Сумська міська рада.

Здійснено розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів місцевого самоврядування згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Тест малого підприємництва).

Запропонований регуляторний акт не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії даного регуляторного акта один календарний рік. Рішення діятиме до змін в чинному законодавстві, до прийняття нового рішення або внесення змін в дане рішення.

Даний регуляторний акт діє на широке коло фізичних та юридичних осіб, в тому числі нерезидентів, які є власниками земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачами.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Відстеження проблемної ситуації, на врегулювання якої спрямовується дія регуляторного акта, здійснюватиметься у встановленому законодавством порядку за кількісними і якісними показниками з використанням статистичного метода одержання результатів відстеження.

Показники результативності зазначеного рішення:

- кількість суб'єктів підприємницької діяльності юридичних та фізичних осіб, громадян, на яких поширюється дія регуляторного акта;
- сума сплаченого земельного податку та/або орендної плати за землю;
- рівень інформованості власників та землекористувачів з вимогами регуляторного акта;
- збільшення видатків на фінансування програм соціально-економічного розвитку міста.

На дію регуляторного акта можуть негативно вплинути значні темпи інфляції та економічна криза.

Для відстеження результативності дії регуляторного акта визначено такі показники:

Показник	2021 рік
Кількість платників плати за землю, на яких поширюватиметься регуляторний акт, осіб, у тому числі:*	30617
- юридичних осіб	13513
- фізичних осіб	17104
Надходження коштів до бюджету міста від плати за землю, млн. грн., у тому числі:*	151,7
- юридичними особами	131,7
- фізичними особами	20,0
Розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання у зв'язку з виконанням вимог акта	40 год / 151 708 205,61 грн.
Рівень поінформованості громади та суб'єктів господарювання з основних положень акта	Високий

*Інформація щодо прогнозованої кількості платників плати за землю, на яких поширюватиметься дія регуляторного акта та розміру надходжень коштів до бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади, від плати за землю.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності акта буде здійснюватись за допомогою статистичного методу шляхом збору та аналізу даних.

Базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через півроку після набрання чинності регуляторного акта - 01.07.2021.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після набуття чинності регуляторного акта – 04.01.2022.

Періодичне відстеження регуляторного акта здійснюватись не буде.

Джерелом інформації для відстеження результативності акта будуть дані Управління у м. Сумах ГУ ДПС у Сумській області.

Директор департаменту
забезпечення ресурсних
платежів Сумської міської ради

Ю.М. Клименко

Стегній

Соврікова

Яковенко 700428

*Зірко з оригіналом
зп. в Яковенко Я.М.
13.05.2022*

ТЕСТ
малого підприємництва (М-Тест)

1. Консультації з представниками мікро- та малого підприємництва щодо оцінки впливу регулювання

Консультації щодо визначення впливу запропонованого регулювання на суб'єктів малого підприємництва та визначення детального переліку процедур, виконання яких необхідно для здійснення регулювання.

Порядковий номер	Вид консультації (публічні консультації прями (круглі столи, наради, робочі зустрічі тощо), інтернет-консультації прями (інтернет-форуми, соціальні мережі тощо), запити (до підприємців, експертів, науковців тощо)	Кількість учасників консультацій, осіб	Основні результати консультацій (опис)
1.	Розробником проведено консультації з представниками малого підприємництва (анкетування на сайті Сумської міської ради, Департаменту забезпечення ресурсних платежів Сумської міської ради)	10	Отримання інформації та пропозицій
2.	Телефонні розмови	7	Отримання інформації та пропозицій
3.	Особиста співбесіда	13	Отримання інформації та пропозицій

2. Вимірювання впливу регулювання на суб'єктів малого підприємництва (мікро- та малі):

кількість суб'єктів малого підприємництва, на яких поширюється регулювання: 30617 (одиниць);

питома вага суб'єктів малого підприємництва у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких проблема справляє вплив 99,9 (відсотків) (відповідно до таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» додатка 1 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта).

3. Розрахунок витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Найменування оцінки	У перший рік (стартовий рік впровадження регулювання)	Періодичні (за наступний рік)	Витрати за п'ять років
Оцінка "прямих" витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання				
1	Придбання необхідного обладнання (пристроїв, машин, механізмів)	-	-	-
2	Процедури перевірки та/або постановки на відповідний облік у визначеному органі	-	-	-

	державної влади чи місцевого самоврядування			
3	Процедури експлуатації обладнання (експлуатаційні витрати - витратні матеріали)	-	-	-
4	Процедури обслуговування обладнання (технічне обслуговування)	-	-	-
5	Інші процедури (сплата плати за землю), грн.	116 455 179,47	-	-
6	Разом, гривень Формула: (сума рядків 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	116 455 179,47	X	0,00
7	Кількість суб'єктів господарювання, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	30617		
8	Сумарно, гривень	116 455 179,47		
Оцінка вартості адміністративних процедур суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування				
9	Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання Формула: витрати часу на адміністрування заходів державного нагляду (контролю) X вартість часу працівника контролюючого органу (заробітна плата) (0,5 год. x 28,43 грн. = 14,22 грн.)	14,22грн.	-	-
10	Процедури організації виконання вимог регулювання	8 год. x 28,43 грн.=227,44 грн.	-	-
11	Процедури офіційного звітування	8 год. x 28,43 грн.=227,44 грн.	-	-
12	Процедури щодо забезпечення процесу перевірок (щомісячна сплата податку)	2 год. x 12 міс.x 28,43 грн. = 682,32 грн.	-	-
13	Інші процедури (уточнити)	-	-	-
14	Разом, гривень	1151,42	-	-
15	Кількість суб'єктів малого підприємництва, що повинні виконати вимоги регулювання, одиниць	30617	-	-
16	Сумарно, гривень	35 253 026,14	-	-

Для розрахунку витрат використовується орієнтовний мінімальний розмір заробітної плати на 2021 р. - 5 003 грн., у погодинному розмірі - 5 003 грн. / 176 год. = 28,43 грн/год. (при 22 робочих днях в місяці та 8 годинному робочому дні).

Розрахунок вартості 1 людино-години:

Норма робочого часу на 2021 рік (251 робочих днів, 8 годинний робочий день) становить 2008 годин.

Використовується мінімальний розмір заробітної плати, яка діятиме в 2021 році: 5003,00 грн. та 28,43 грн. у погодинному розмірі.

Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання

В ході консультацій з бізнесом, для виявлення скільки часу затрачається на ознайомлення з регулюванням, з'ясовано таке:

Рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» є у вільному доступі на сайті Сумської міської ради. Для того, щоб з ним ознайомитись, необхідно витратити 0,5 год.

Інший спосіб отримати необхідну інформацію – зателефонувати або провести зустріч із зовнішнім фахівцем (спеціалістом підрозділу Сумської міської ради, податкового органу, юристом, бухгалтером) та уточнити окремі питання по змісту рішення, на що іде 0,5 год.

Загальний час для ознайомлення з рішенням, проведенням аналізу та складання розрахунків з плати за землю складає 8 год.

Для заповнення та подання звітності до податкових органів (на паперових носіях) необхідно 8 год.

Для забезпечення процедури перевірки, щомісячної сплати податку (через касу банку, термінал чи он-лайн через мережу Інтернет) необхідно 24 год. на рік.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок витрат на адміністрування регулювання: Управління у м. Сумах Головного управління ДПС у Сумській області.

Для розрахунку витрат використовується середньомісячна заробітна плата штатних працівників по місту Суми (за даними Головного управління статистики у Сумській області) станом на 01.01.2020 - 8 891,00 грн., у погодинному розмірі – 50,52 грн./год.(при 8 годинному робочому дні).

Процедура регулювання суб'єктів малого підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання малого підприємництва - за потреби окремо для суб'єктів малого та мікро-підприємств)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата), гривень	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	0,2	50,52	1	30617	309 354,17
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:	0,2	50,52	12	1817	220 307,62
камеральні	0,2	50,52	12	1817	220 307,62
вийзні	-	-	-	-	-
3. Підготовка,					

затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання (оскільки не може бути 100% порушень, беремо 2% платників податку)	0,5	50,52	1	612	15 459,12
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання (оскільки не може бути 100% порушень, беремо 2% платників податку)	0,2	50,52	1	612	6 183,65
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання (усі порушники не будуть оскаржувати рішення, беремо 10% від загальної кількості платників, передбачених п.3)	0,5	50,52	1	61	1 540,86
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	0,1	50,52	1	30617	154 677,08
Разом за рік	x	x	x	x	927 830,12

4. Розрахунок сумарних витрат суб'єктів малого підприємництва, що виникають на виконання вимог регулювання

Порядковий номер	Показник	Перший рік регулювання (стартовий)	За п'ять років*
1	Оцінка «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва на виконання регулювання	116 455 179,47 грн.	-
2	Оцінка вартості адміністративних процедур для суб'єктів малого підприємництва щодо виконання регулювання та звітування	35 253 026,14 грн.	-
3	Сумарні витрати малого підприємництва на виконання запланованого регулювання	151 708 205,61 грн.	-
4	Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва	927 830,12 грн.	-
5	Сумарні витрати на виконання запланованого регулювання	152 636 035,73 грн.	-

* Строк дії даного регуляторного акта один календарний рік.

5. Розроблення корегуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання

Розроблення корегуючих (пом'якшувальних) заходів для малого підприємництва щодо запропонованого регулювання є неможливим, оскільки відповідні норми встановлені Податковим кодексом України та іншими нормативно-правовими актами і не можуть бути врегульовані на рівні місцевих рад.

Перелік учасників консультацій – представників
малого та мікро бізнесу щодо оцінки впливу регулювання.

№п/п	Назва учасника	Результати консультацій
1	ТОВ «Гумат»	Зауваження та пропозиції відсутні
2	ФОП Соловченко С.Л.	Зауваження та пропозиції відсутні
3	ФОП Ніканоров	Зауваження та пропозиції відсутні
4	ФОП Макаров Є.І.	Зауваження та пропозиції відсутні
5	ТОВ «Хімтекстиль»	Зауваження та пропозиції відсутні
6	ТОВ «Галіє-С»	Зауваження та пропозиції відсутні
7	ТОВ «Полстебл»	Зауваження та пропозиції відсутні
8	ФОП Линник Л.І.	Зауваження та пропозиції відсутні
9	ФОП Шудренко	Зауваження та пропозиції відсутні
10	ФОП Жук І.В.	Зауваження та пропозиції відсутні
11	ФОП Білодід О.В.	Зауваження та пропозиції відсутні
12	ФОП Калужний С.І.	Пропозиція щодо спрощення процедури укладення договорів оренди земельних ділянок
13	ПНВП «Акам»	Пропозиція при обрахуванні плати за землю враховувати стан доріг міста

Проект
оприлюднено
«___» _____ 2020 р.

СУМСЬКА МІСЬКА РАДА
VII СКЛИКАННЯ СЕСІЯ
РІШЕННЯ

від _____ 2020 року № _____ - МР
м. Суми

Про встановлення плати за землю

Відповідно до статей 269-271, 273, 274, 277, 281-289 Податкового кодексу України, постанови Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із сплати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки», керуючись пунктом 24 частини I статті 26 Закону України «Про ділянки», керуючись пунктом 24 частини I статті 26 Закону України «Про засади місцевого самоврядування в Україні», вимогами Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», Закону України «Про захист економічної конкуренції», Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», Сумська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Установити на території Сумської міської об'єднаної територіальної громади:
  - 1.1. ставки земельного податку згідно з додатком 1;
  - 1.2. пільги зі сплати земельного податку, надані відповідно до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України за переліком згідно з додатком 2;
  - 1.3. ставки орендної плати за користування земельними ділянками згідно з додатком 3.
2. Визначити наступні елементи плати за землю:
  - 2.1. плати за податку згідно зі статтею 269, пунктом 288.2, статті 288 Податкового кодексу України;
  - 2.2. об'єкт оподаткування згідно зі статтею 270, пунктом 288.3, статті 288 Податкового кодексу України;
  - 2.3. бази оподаткування згідно зі статтями 271, 288 Податкового кодексу України;
  - 2.4. ставка податку згідно зі статтями 274, 277, пунктом 288.5, статті 288 Податкового кодексу України;
  - 2.5. порядок обчислення податку згідно зі статтею 280, пунктом 288.7 статті 288 Податкового кодексу України;

2.6. податковий період згідно зі статтею 285, пунктом 288.7 статті 288 Податкового кодексу України;

2.7. строк та порядок сплати податку згідно зі статтею 287, пунктом 288.7 статті 288 Податкового кодексу України;

2.8. строк та порядок подання звітності про обчислення і сплату податку згідно зі статтею 286, пунктом 288.7 статті 288 Податкового кодексу України.

3. Департаменту комунікацій та інформаційної політики Сумської міської ради (Кохан А.І.) забезпечити оприлюднення даного рішення в місцевому друкованому ЗМІ та на офіційному веб-сайті Сумської міської ради в мережі Інтернет у строки, визначені законодавством.

4. Рішення набрав чинності з 01 січня 2021 року.

5. З моменту набрання чинності даного рішення визнати таким, що втратило чинність рішення Сумської міської ради від 19 червня 2019 року № 5298 - МР «Про встановлення плати за землю».

6. Контроль за своєчасністю нарахування платниками податків податкових декларацій з плати за землю, надійшлистю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до міського бюджету м. Суми плати за землю покладатися на ІУ ДПС у Сумській області.

Сумської міської голова

О.М. Іщенко

Виконавця: Клименко Ю.М.

Виконавця: Клименко Ю.М.

Ініціатор реалізації проекту «Система автоматизованого управління соціально-економічного розвитку, бюджету, фінансово-розвитку підприємства, бюджетна послуга регуляторної політики Сумської міської ради»

Проектом рішення підготовлено департаментом забезпечення ресурсних витрат Сумської міської ради, до складу якого входить департамент ресурсних витрат Сумської міської ради

Додаток 1
до рішення Сумської міської ради «Про
встановлення плати за землю»
від _____ 2020 року № _____-МР

СТАВКИ земельного податку

Адміністративно-територіальні одиниці або населені пункти, або території об'єднаних територіальних громад, на які поширюється дія рішення ради:

Код області	Код району	Код згідно з КОАТУУ	Найменування адміністративно-територіальної одиниці або населеного пункту, або території об'єднаної територіальної громади
18	19	5910130000	м. Суми
18	15	5910191501	село Нишане
18	15	5910191503	село Верхнє Нишане
18	15	5910191505	село Житєйське
18	15	5910191507	село Заірське
18	15	5910191509	село Кофанівщина
18	15	5910191511	село Трохименкове

Вид цільового призначення земель:

Ставки податку (відсотків від нормативної грошової оцінки):

для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
в земельній ділянці за земельної ділянки, грошову оцінку яких проведено	за земельної ділянки, грошову оцінку яких не проведено	в земельній ділянці за земельної ділянки, грошову оцінку яких проведено	за земельної ділянки, грошову оцінку яких не проведено

Код	Найменування	для юридичних осіб	для фізичних осіб	для юридичних осіб	для фізичних осіб
1	2	3	4	5	6
01	Землі сільськогосподарського призначення				
01.01	Для ведення товарного сільськогосподарського виробництва	1	1	5	5
01.02	Для ведення фермерського господарства	1	1	5	5
01.03	Для ведення особистого селянського господарства	1	0,3	1	1
01.04	Для ведення підприємства сільськогосподарства	0,3	0,3	1	1
01.05	Для індивідуального садівництва	0,3	0,3	1	1

01.06	Для колективного садівництва	0,3	0,3	1	1
01.07	Для городництва	0,3	0,3	1	1
01.08	Для сінокошення і вижачення худоби	0,3	0,3	1	1
01.09	Для дослідних і навчальних цілей	0,3	0,3	1	1
01.10	Для проширення перелового досвіду ведення сімейного господарства	0,3	0,3	1	1
01.11	Для надання послуг у сімейному господарстві	1	1	3	3
01.12	Для розміщення інфраструктури сільськогосподарського ринку сільськогосподарської продукції	1	1	3	3
01.13	Для літнього сезону як рекреаційного оздоровлення	1	1	1	1
02	Земельно-житлова забудова				
02.01	Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд, сільськогосподарських будівель і споруд, сільськогосподарського підприємства	0,03	0,03	0,03	0,03
02.02	Для колективного житлового будівництва	1	1	1	1
02.03	Для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку, в тому числі:				
-	будівництва багатоквартирного житлового будинку	3	3	3	3
-	обслуговування багатоквартирного житлового будинку	0,03	0,03	0,03	0,03
02.04	Для будівництва і обслуговування підприємств промисловості	0,03	0,03	0,03	0,03
02.05	Для будівництва неїндивідуальних гаражів	0,03	0,03	0,03	0,03
02.06	Для колективного гаражного будівництва	0,03	0,03	0,03	0,03
02.07	Для будівництва і обслуговування підприємств торгівлі				
02.09	Для будівництва і обслуговування підприємств, що спеціалізуються на землях житлової та громадської забудови			1	1
02.10	Для будівництва і обслуговування складських приміщень житлового будинку з офісними приміщеннями торгівельно-рекреаційної та рекреаційної інфраструктури, в тому числі:				
-	будівництва складських приміщень житлового будинку з офісними приміщеннями торгівельно-рекреаційної та рекреаційної інфраструктури	3,5	3,5	3	3
-	обслуговування багатоквартирного житлового будинку з офісними приміщеннями торгівельно-рекреаційної та рекреаційної інфраструктури	0,03	0,03	0,03	0,03

	торгово-розважальної та ринкової інфраструктури (житлові об'єкти)	3	3	3	3
	обслуговування багатоквартирного житлового будинку (об'єкти)				
	торгово-розважальної та ринкової інфраструктури (комерційні об'єкти)				
03	Землі громадської забудови				
03.01	Для будівництва та обслуговування будівель органів державної влади та місцевого самоврядування	1	1	1	1
03.02	Для будівництва та обслуговування будівель навчальних закладів	1	1	1	1
03.03	Для будівництва та обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги	2	2	2	2
03.04	Для будівництва та обслуговування будівель громадських та релігійних організацій	1	1	1	1
03.05	Для будівництва та обслуговування будівель школи (шкільно-курсово-дослідницького обслуговування)	1	1	1	1
03.06	Для будівництва та обслуговування будівель екстериторіальних організацій та органів	1	1	1	1
03.07	Для будівництва та обслуговування спортивних закладів	1.5	1.5	3	3
03.08	Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування	1.5	1.5	1.5	1.5
03.09	Для будівництва та обслуговування будівель кредитно-фінансових установ	3	3	3	3
03.10	Для будівництва та обслуговування будівель ринкової інфраструктури, адміністративних будівель, офісних приміщень, житлових будівель громадської забудови, які використовуються для здійснення підприємствами та іншими юридичними особами діяльності пов'язаної з отриманням прибутку	1.5	1.5	1.5	1.5
03.11	Для будівництва та обслуговування будівель гісторико-культурної спадщини	1	1	1	1

03.12	Для будівництва та обслуговування будівель житлово-комунального обслуговування	1	1	1	1
03.13	Для будівництва та обслуговування будівель житлово-комунального обслуговування	1	1	1	1
03.14	Для розміщення та постійної діяльності органів ДСНС	1	1	1	1
03.15	Для будівництва та обслуговування інших будівель громадської забудови, крім:	1,5	1,5	1,5	1,5
	будівель у спеціальних торговельно-сервісних центрах (сервісних пунктах), площі земельної ділянки під якими дозволено експлуатувати	3	3	3	3
03.17	Для розміщення та експлуатації засобів обслуговування і техніки дорожнього господарства (призначено)	1,5	1,5	1,5	1,5
04	Земельно-державний фонд				
04.01	Для збереження та використання лісових масивів	0,3	0,3	0,3	0,3
04.02	Для збереження та використання природних ландшафтів	0,3	0,3	0,3	0,3
04.03	Для збереження та використання національного природного парку	0,3	0,3	0,3	0,3
04.04	Для збереження та використання національного парку	0,3	0,3	0,3	0,3
04.05	Для збереження та використання національного парку	0,3	0,3	0,3	0,3
04.06	Для збереження та використання національного парку	0,3	0,3	0,3	0,3
04.07	Для збереження та використання національного парку	0,3	0,3	0,3	0,3
04.08	Для збереження та використання національного парку	0,3	0,3	0,3	0,3
04.09	Для збереження та використання національного парку	0,3	0,3	0,3	0,3
04.10	Для збереження та використання національного парку	0,3	0,3	0,3	0,3
04.11	Для збереження та використання національного парку	0,3	0,3	0,3	0,3

Землі природоохоронного призначення					
05	Землі природоохоронного призначення				
06	Землі охоронного призначення (землі, що мають природні лікувальні властивості, які використовуються або можуть використовуватися для профілактики захворювань і лікування людей)				
06.01	Для будівництва і обслуговування санаторно-оздоровчих закладів	1	1	1	1
06.02	Для розробки родовищ природних лікувальних ресурсів	1	1	1	1
06.03	Для інших оздоровчих цілей	1	1	1	1
07	Землі рекреаційного призначення				
07.01	Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення	3	3	3	3
07.02	Для будівництва та обслуговування об'єктів оздоровлення і лікування	3	3	3	3
07.03	Для індивідуального оздоровчого будівництва	0,09	0,09	1	1
07.04	Для колективного оздоровчого будівництва	0,09	0,09	1	1
08	Землі історико-культурного призначення				
08.01	Для обслуговування скарбних об'єктів культурної спадщини	1	1	1	1
08.02	Для розміщення та обслуговування музеївних закладів	1	1	1	1
08.03	Для інших історико-культурних призначень	1	1	1	1
09	Землі лісового господарського призначення				
09.01	Для ведення лісового господарства і лісництвах (лісних господарств)	0,1	0,1	0,1	0,1
09.02	Для ведення лісового господарства і лісництвах	0,1	0,1	0,1	0,1
10	Землі водного фонду				
10.01	Для експлуатації та догляду за водними ресурсами	1	1	3	3
10.02	Для обслуговування та догляду за прибережними захисними смугами	1	1	3	3
10.03	Для експлуатації та догляду за смугами захисними	1	1	3	3
10.04	Для експлуатації та догляду за гідротехнічними, іншими водобійними спорудами і вищими	1	1	3	3

10.05 Для догляду за береговими смугами водних вищів	1	1	3	3
10.06 Для сінокошення	0,09	0,09	1	1
10.07 Для роботи сільськогосподарських потреб	0,25	0,25	1	1
10.08 Для культурно-оздоровчих потреб, рекреаційних, спортивних і туристичних цілей	3	3	3	3
10.09 Для проведення науково-дослідних робіт	1	1	1	1
10.10 Для будівництва та експлуатації промислових, гідрометричних та інших споруд	1	1	1	1

11 Землі промисловості

11.01 Для розміщення та експлуатації основних, допоміжних і допоміжних будівель та споруд підприємствами, підприємствами і підприємствами	1	1	3	3
11.02 Для розміщення та експлуатації основних, допоміжних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної промисловості і підприємств промисловості, зоклад: будівель та споруд, складських приміщень, складських приміщень, складських приміщень та приміщень, що проходять будівельні роботи	1	1	3	3
11.03 Для розміщення та експлуатації основних, допоміжних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної промисловості, зоклад: будівель та споруд, складських приміщень, складських приміщень та приміщень, що проходять будівельні роботи	0,1	0,1	1	1

11.04 Для розміщення та експлуатації основних, допоміжних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної промисловості, зоклад: будівель та споруд, складських приміщень, складських приміщень та приміщень, що проходять будівельні роботи	1	1	3	3
11.05 Для розміщення та експлуатації основних, допоміжних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної промисловості, зоклад: будівель та споруд, складських приміщень, складських приміщень та приміщень, що проходять будівельні роботи	1	1	3	3

12 Землі у лісах

12.01 Для розміщення та експлуатації будівель та споруд лісового господарства	1	1	3	3
12.02 Для розміщення та експлуатації будівель та споруд лісового господарства	1	1	3	3

12.04	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства, крім:	1	1	3	3
	- для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд, призначених для авіатехобслуговування та ремонту автомобілів в комерційних цілях;	1,5	1,5	3	3
	- для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд для торгівлі нафтопродуктами, скрапльованим та стислим газом для автотранспорту;	3	3	3	3
12.05	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд авіаційного транспорту	1	1	3	3
12.06	Для розміщення та експлуатації об'єктів трубопроводного транспорту	1	1	3	3
12.07	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд міського електро транспорту	1	1	3	3
12.08	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту та допоміжних споруд	1	1	3	3
12.09	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд іншої залізничної транспортної інфраструктури	1	1	3	3
12.11	Для розміщення та експлуатації об'єктів дорожнього сервісу, крім:	1	1	3	3
	- для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд, призначених для авіатехобслуговування та ремонту автомобілів в комерційних цілях;	1,5	1,5	3	3
	- для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд для торгівлі нафтопродуктами, скрапльованим та стислим газом для автотранспорту;	3	3	3	3
13	Земляний				
13.01	Для розміщення та експлуатації об'єктів і споруд телекомунікацій	3	3	3	3
13.02	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд об'єктів поштової зв'язку	1	1	3	3

13.04	Для розміщення та постійної діяльності технічних засобів зв'язку	1	1	3	3
13.05	Для розміщення та постійної діяльності Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	1	1	3	3
14	Енергетика				
14.01	Для розміщення будівельних, експлуатаційних та обслуговувальних будівель і споруд об'єктів енергоенергетичних підприємств, установ і організацій	1	1	3	3
14.02	Для розміщення будівельних, експлуатаційних та обслуговувальних будівель і споруд об'єктів передачі електричної та теплової енергії	1	1	3	3
15	Земельна оборона				
15.01	Для розміщення та постійної діяльності Збройних Сил	1	1	3	3
15.02	Для розміщення та постійної діяльності військових частин військ радіоелектронної боротьби	1	1	3	3
15.03	Для розміщення та постійної діяльності державної служби	1	1	3	3
15.04	Для розміщення та постійної діяльності СБУ	1	1	3	3
15.05	Для розміщення та постійної діяльності державної служби	1	1	3	3
15.06	Для розміщення та постійної діяльності Служби охоронної розвідки	1	1	3	3
15.07	Для розміщення та постійної діяльності інших утворених відповідно до законів України органів	1	1	3	3
17.01	Для розміщення структурних відділів територіальних органів МВС, територіальних органів, які виконують функції територіальної належності в сфері управління МВС	1	1	3	3
17.02	Для розміщення територіальних органів Національної поліції територіальних органів підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Національної поліції	1	1	3	3
18.01	Земельна оборона	1	1	3	3

17.00 Землі резервного фонду	1	1	3	3
18.00 Землі державного користування	1	1	1	1

Податок за земельні ділянки, що використовуються юридичними і фізичними особами за відсутності зареєстрованого права власності або постійного користування такими земельними ділянками, крім сільськогосподарських угідь (коди цільового призначення земель 01.01 – 01.13), земель житлової забудови (коди цільового призначення земель 02.01 – 02.07, 02.10), земель рекреаційного призначення (коди цільового призначення земель 07.03, 07.04) справляється у розмірі 3 (трих) відсотків від їх нормативної грошової оцінки.

Податок за земельні ділянки, що перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім суб'єктів господарювання державної та комунальної форми власності), які відповідно до Земельного кодексу України станом на час прийняття цього рішення не можуть набувати права постійного користування на землю, справляється у розмірі 3 (трих) відсотків від нормативної грошової оцінки землі.

Податок за земельні ділянки, що використовуються приміщеннями (їого частинами) у багатоквартирному житловому будинку, що використовуються в комерційних цілях, справляється за площі під такими приміщеннями (їх частинами) з урахуванням пропорційної частки забудовничої території у розмірі 3 (трих) відсотків від їх нормативної грошової оцінки.

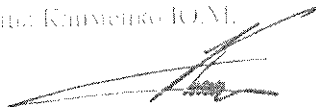
Податок за земельні ділянки, якими надані гірничодобувним підприємствам для видобування корисних копалин та розробки родовищ корисних копалин справляється у розмірі 25 відсотків податку, обчисленого на загальних підставах.

При здійсненні суб'єктом господарювання декількох видів господарської діяльності виставляється за кожним видом земельний податок, що дорівнює розміру найбільшої зі ставок.

Сумський міський голова

О.М. Ливенко

В.Копишенин: Копишенин Ю.М.

Додаток 2

до рішення Сумської міської ради «Про
встановлення плати за землю»

від _____ 2020 року № _____-МР

ПЕРЕЛІК

**пільг для фізичних та юридичних осіб, наданих відповідно
до пункту 284.1 статті 284 Податкового кодексу України,
зі сплати земельного податку**

Адміністративно-територіальною одиницею або населені пункти, або території
об'єднаних територіальних громад, на які поширюється дія рішення ради:

Код області	Код району	Код місцевої КАМКУ	Найменування адміністративно- територіальної одиниці або населеного пункту, або території об'єднаної територіальної громади
18	18	891013301	місто Сума
18	18	891013302	село Пилипе
18	18	891013303	село Верхнє Пилипе
18	18	891013304	село Ситківське
18	18	891013305	село Зирчанське
18	18	891013306	село Карожкинське
18	18	891013307	село Трехізенькове
Група платників, категорія пільгове призначення земельних ділянок			Розмір пільги від загальної суми податкового зобов'язання за рік

№ п/п	1	2
1	Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, органи прокуратури, колегіальні установи та організації, судові установи, санітарні установи, установи охорони здоров'я та спортивної молоді, закладів дошкільного виховання та дитячих дошкільних навчальних закладів, установи охорони здоров'я, недовбавлені України, Воєнні комісії України та Державна прикордонна служба України, які повністю утримуються за рахунок коштів державного або місцевого бюджетів.	100
2	Цивільні міста та села, які перебувають у формі власності, включаючи міста, села, селища міського типу, міста, об'єкти ради та Сумська районна рада, які перебувають у формі власності економічної діяльності.	

1) пасажирський наземний транспорт, з мін. 30% на громадський експлуатація	100
2) інший пасажирський наземний транспорт, п.в.д.у. (не введени в інші угруповання)	100
3) розподілення електроенергії	100
4) забір, очищення та виведення стічних вод	100
5) надання канікулярних послуг	100
6) надання інших допоміжних комерційних послуг, п.в.д.у. (не введени в інші угруповання)	100
7) допоміжне обслуговування авіаційного транспорту	100
8) діяльність (в т.ч. прирки) театральних і концертних заходів	100
9) функціонування театральних концертних заходів	100
10) театральна і концертна діяльність	100
11) бібліотечно-торі і дискографі	100
12) інші види діяльності в галузі мистецтва	100
13) регулювання місцевих і безпосередніх зварни шляхом їх виконання, збереження і інші утримання їх у користування	100
14) діяльність ікарських закладів	100

Торидом та відставити надання пільг зі сплати земельного податку, визначених пунктом 2 таблиці:

1. Відмінені кошти в результаті застосування пільг зі сплати земельного податку повинні спрямовуватися на витрати, визначені підпунктами 2 і 3 пункту 3 Критерії об'єкту допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57 (крім суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері спорту, культури, збереження спадщини та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури).

2. Розмір звільнених коштів від надання пільг зі сплати земельного податку на витрати, визначені в попередньому пункті, не повинен перевищувати:

- для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків витрат відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критерії об'єкту допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57;
- для суб'єктів середнього підприємництва – до 60 відсотків таких витрат;
- для суб'єктів малого підприємництва – до 70 відсотків таких витрат.

3. Допомога для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері спорту та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури, для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері культури, збереження спадщини, може надаватися у формі:

1) інвестиційної допомоги, включаючи допомогу на будівництво та модернізацію культурної інфраструктури. Прийнятими витратами на

інвестиційну допомогу Є інвестиційні витрати з матеріальних та нематеріальних активів, у тому числі:

витрати на будівництво, модернізацію, придбання, збереження та вдосконалення інфраструктури, якщо для культурних цілей використовується щонайменше 80 % часу або пропускової здатності на рік;

витрати на придбання, включночі, Етніч, передачу володіння або фізичне переміщення культурної спадщини;

витрати на охорону, збереження і відновлення матеріальної та нематеріальної культурної спадщини, включночі додаткові витрати на зберігання на відповідних умовах, спеціальні інструменти, матеріали та витрати на документацію, оцінювання, цифровізацію та публікацію;

витрати на цифровізацію доступності культурної спадщини для громадськості, включночі витрати на оцифрування та інші нові технології, витрати на поліпшення доступності для людей з особливими потребами сфери, ринку та ліфти для людей з обмеженими фізичними можливостями, позначення Брайля та практичні екенончн в музеях) та заохочення культурного ринку, включночі презентації, програми та відеовідео;

витрати на культурні ринки, включночі програми зібрані та обміну, а також гранти, включночі витрати на архітектурний дизайн, витрати на просування та витрати, безпосередньо пов'язані з проектом;

2) операційної допомоги. Допустимими витратами на операційну допомогу є:

витрати, пов'язані з постійною або періодичною діяльністю культурно-освітньої установи, та об'єкти культурної спадщини, включночі виставки, виступи й заходи та події культурного заохоч, що відбуваються під час щодняної діяльності;

витрати на культурно-освітньому освіту, а також сприяння зростанню ролі дитячих закладів, а також на інші різноманітні форми культурного адміністрування через освітні програми, а також на підвищення обізнаності громадськості в тому числі заохочення нових технологій;

витрати на повернення доступу громадськості до закладів культури або об'єктів культурної спадщини чи їх діяльності, включночі витрати на оцифрування та зберігання нових технологій, а також витрати на поліпшення доступності для людей з інвалідністю;

культурні витрати, безпосередньо пов'язані з культурним проектом або діяльністю, такі як оренда або оренда нерухомості та культурних об'єктів, транспортні витрати, матеріали та матеріали, безпосередньо пов'язані з культурним проектом або діяльністю, архітектурні споруди для виставок та постановок, повний оренди та амортизація інструментів, програмного забезпечення та обладнання, витрати на право доступу до робіт авторського права, ліцензійні рої, а також на права інтелектуальної власності, витрати на рекламу та витрати, пов'язані з просуванням проекту або діяльності; квоританції, заохочення, а витрати, пов'язані з просуванням, якщо вони не були окремими інвестиційними вкладеннями;

витрати на персонал, що працює на об'єкті культурної спадщини або на об'єкті культурної спадщини, або на проект;

витрати на консультативні та допоміжні послуги, що надаються сторонами консультантами та постачальниками послуг, понесені безпосередньо в результаті проєкту;

3) для інвестиційної допомоги розмір не повинен перевищувати різниці між прийнятими витратами та операційним прибутком інвестицій. Операційний прибуток буде відрахований із дозволених витрат заздалегідь, враховуючи обґрунтовані прогнози, або за допомогою зворотного механізму стягання, тобто шляхом повернення на давню допомогу суми допомоги, що перевищує різницю між дозволеними витратами та операційним прибутком від інвестиції.

4) для надання операційної допомоги розмір допомоги не повинен перевищувати операційні збитки за відповідний період. Це також має бути забезпечено заздалегідь, враховуючи обґрунтовані прогнози або за допомогою зворотного механізму стягання, тобто шляхом повернення на давню допомогу суми допомоги, що перевищує операційні збитки за відповідний період.

4. Розмір вивільнених коштів від надання пільг зі сплати земельного податку на витрати для суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері спорту та багатофункціональної рекреаційної інфраструктури, для суб'єктів гостинярства, які здійснюють діяльність у сфері культурно-забавової діяльності;

- на операційну діяльність не повинен зменшувати розміру операційних збитків суб'єкта господарювання за попередній звітний період (рік, квартал, півріччя, 3 місяці);

- на інвестиційну діяльність зрівнює різниці між зарплатою інвестиційного проєкту та операційним прибутком за попередній звітний рік;

- отримувач повинен відшкодувати отриману державну допомогу на операційну та/або інвестиційну діяльність надавачу в разі отримання операційного прибутку за попередній звітний період з урахуванням вимог чинного законодавства.

5. Пільга зі сплати земельного податку не надається суб'єктам господарювання, яких визначено банкрутами, стосовно яких порушено справу про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації, мають прострочену більшу як ділячу, місячну заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, місцевим фондом, Україною та фондами соціальної відповідальності державного фондівного страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади, визнають свою неспроможність своєчасно виконати зобов'язання перед державою через недовільний стан фінансово-адміністративної діяльності.

6. Обмеження, зазначені в цьому пункті не поширюються на суб'єктів господарювання, які не є отримувачами державної допомоги в розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6. Сукупний розмір державної допомоги (в тому числі пільг зі сплати земельного податку) має обґрунтувати відповідних витрат, якщо суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індикаторної державної допомоги, визначається з урахуванням вимог пункту 7. Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для забезпечення розвитку регіонів та

підтримки середнього та малого підприємництва, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57.

7. Штраф не застосовується у разі невикористання земельних ділянок за цільовим призначенням.

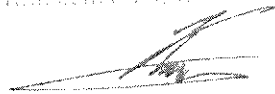
8. Структурні підрозділи Сумської міської ради, Сумської обласної ради, Сумської районної ради, які у відповідності до своїх функціональних обов'язків є головними розпорядниками бюджетних коштів та контролюють діяльність підприємств та закладів комунальної форми власності, що користуються підв'язкою зі сплати земельного податку, зобов'язані щороку, до 1 квітня наступного за звітним, у визначеному Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» порядку подати до Антимонополічного комітету України інформацію про чинну державну допомогу суб'єктів господарювання.

9. Підприємства та заклади комунальної форми власності, які користуються підв'язкою зі сплати земельного податку, зобов'язані щоквартально до 20 числа місяця, наступного за звітним кварталом, надіслати нарахованим підприємом звіт структурним підрозділам Сумської міської ради, Сумської обласної ради, Сумської районної ради, які у відповідності до своїх функціональних обов'язків є головними розпорядниками бюджетних коштів та контролюють діяльність підприємств та закладів комунальної форми власності, про розмір отриманої підв'язки та наявності в них рахунків вивільнених коштів від підв'язки з сплати земельного податку.

Сумської міської голова

О.М. Дісенко

Виконавця: Клименко В.М.

Додаток 3

до рішення Сумської міської ради «Про
введення плати за землю»

від ..... 2020 року № ..... -MP

Ставки орендної плати за користування земельними ділянками

Адміністративно-територіальні одиниці або населені пункти, або території об'єднаних територіальних громад, на як поширюється дія рішення ради: .....

Код області	Код району	Код міста з КОМУУ	Найменування адміністративно-територіальної одиниці або населеного пункту, або території об'єднаної територіальної громади
18	09	5910136300	місто Суми
18	15	5910191801	село Ішанів
18	15	5910191803	село Тершів Шинів
18	15	5910191805	село Шинів
18	17	5910191804	село Заїрівське
18	17	5910191807	село Куряківщина
18	18	5910191811	село Троякивське

Виділового призначення земель

Ставки орендної плати за користування земельними ділянками виділового призначення територіальної громади (району) за земельні ділянки, за земельні нормативну ділянки, грошову оцінку ділянки, грошову оцінку ділянок у разі проведення грошової оцінки ділянок, грошову оцінку ділянок, які не проводилися

Код	Найменування	для			
		юр. осіб	фіз. осіб	юр. осіб	фіз. осіб
1	2	3	4	5	6
01	Землі сільськогосподарського призначення				
01.01	Для ведення господарств сільськогосподарського виробництва	4	4	8	8
01.02	Для ведення фермерського господарства	4	4	8	8
01.03	Для ведення особистого селянського господарства	3	3	0,9	3
01.04	Для ведення пічобитово-садового господарства	0,3	0,3	3	3

	торгово-розважальної та рекреаційної інфраструктури (комерційні об'єкти)				
	для інших об'єктів комерційного використання	4	4	4	4
	об'єкти іншого використання (для розпау 02)	3	3	3	3
03	Землі громадської забудови				
03.01	Для будівництва та обслуговування будівель органів державної влади та місцевих самоврядувань	3	3	3	3
03.02	Для будівництва та обслуговування будівель садибних об'єктів	3	3	3	3
03.03	Для будівництва та обслуговування будівель паливних об'єктів, доріжок та зон відпочинку, допоміжні	3	3	3	3
	приватні активи	4	4	4	4
03.04	Для будівництва та обслуговування будівель громадських закладів культурно-освітнього призначення	3	3	3	3
03.05	Для будівництва та обслуговування будівель закладів культури-освітнього призначення	3	3	3	3
03.06	Для будівництва та обслуговування будівель загальноосвітніх навчальних закладів	3	3	3	3
03.07	Для будівництва та обслуговування будівель доріжок, вулиць	4	4	4	4
	міняючи для роздрібною торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами	4	4	10	10
	торгівлі висхідними, низхідними, печатковими, продукцією живописної інформативної (таблиці, доріжки, тощо)	3	3	3	3
	торгівлі ювелірними виробами із торгівельними металами	8	8	8	8
	торгівлі із шкільними канцелярськими товарами	12	12	12	12
	приватні земельні вулиці, вулиці та будинки в приватних садибах	3	3	3	3
03.08	експлуатація гостиниць, туристичної та розважальної торгівлі та зберігання культурних цінностей, надання послуг з організації проведення заходів	3	3	3	3
	приватні ділянки	4	4	4	4
	торгівлі чорними та кольоровими металами, вугірними виробами	3	3	3	3
	для виробництва і надання послуг з експлуатації та надання послуг з експлуатації	8	8	8	8

- для будівництва та обслуговування будівель житлової інфраструктури та нежитлових будівель, офісних приміщень, платних стоянок та інших будівель громадської забудови, які використовуються для здійснення підприємницької та іншої діяльності, невід'язної з життєво необхідними потребами	4	4	4	4
- для розробки, виготовлення, встановлення та експлуатації ліній електропередачі напругою до 10 кВ	3	3	3	3
- для розміщення та експлуатації обладнання ліній електропередачі напругою до 10 кВ	10	10	10	10
- автомобільні дороги та проїзди в межах міст	4	4	4	4
- автобусні зупинки	1	1	4	1
- вузькоколійні автомобільні дороги з обмеженими можливостями проєктування та проєктування вантажів	12	12	12	12
- розширення, вартість будівельних робіт	6	6	6	6
- будівельні роботи з реконструкції будівель житлової інфраструктури	8	8	8	8
03.08 Для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та житлово-громадського харчування в місті	-	-	-	-
- ресторанні послуги в кафе, ресторанах, їдальнях	3	3	3	3
- їдальні	4	4	4	4
- ресторанні послуги в кафе, ресторанах, їдальнях	6	6	6	6
- їдальні	3	3	3	3
- їдальні в готелях	8	8	8	8
- інші об'єкти громадського харчування	3	3	3	3
03.09 Для будівництва та обслуговування будівель культурно-спортивних установ	8	8	8	8
03.10 Для будівництва та обслуговування будівель ринково-інфраструктури та міністерств інших будівель житлової інфраструктури, платних стоянок та інших будівель громадської забудови, які використовуються для здійснення підприємницької та іншої діяльності, невід'язної з життєво необхідними потребами	4	4	4	4

-	пошиття та ремонт одягу, взуття, годівничий, хімічества, принаймні жвавої побудової техніки, тондо;	3	3	3	3
-	ремонт та виготовлення ювелірних виробів;	5	5	5	5
-	фотографія, фотосалони, фотостудії;	4	4	4	4
-	дизайн, малярні, декоративні роботи;	4	4	4	4
-	ломбарди, інтернет-кафе;	6	6	6	6
-	книжкарниці;	7	7	7	7
-	тондо;	4	4	4	4
-	дизайн, кафе, бар, тато, їдальня;	6	6	6	6
-	салони;	3	3	3	3
-	дизайн, клуб, танцювальні;	8	8	8	8
-	бар, офіс, ювелірні послуги;	5	5	5	5
-	автосервіс, дитячі садочки та ремонт одягу, взуття;	4	4	4	4
-	виготовлення стоянок;	4	4	4	4
-	приватні дитячі садочки, оздоровчі заклади;	3	3	3	3
-	приватні фітнес-клуби, тренажерні зали, спортспортивні зали;	3	3	3	3
-	приватні дитячі садочки, оздоровчі заклади, будівельні, приватних виготовлення, татос, зумовлені тондо;	3	3	3	3
-	для різних об'єктів комерційного використання;	4	4	4	4
03.11	Для будівництва та експлуатації будівель і споруд, для інших цілей;	3	3	3	3
03.12	Для будівництва та експлуатації будівель і споруд, для інших цілей, для будівництва і експлуатації будівель і споруд, для інших цілей;	3	3	3	3
03.13	Для будівництва та експлуатації будівель і споруд, для інших цілей, для будівництва і експлуатації будівель і споруд, для інших цілей;	3	3	3	3
-	пошиття та ремонт одягу, взуття, годівничий, хімічества, принаймні жвавої побудової техніки, тондо;	3	3	3	3
-	ремонт та виготовлення ювелірних виробів;	5	5	5	5
-	фотографія, фотосалони, фотостудії;	4	4	4	4
-	дизайн, малярні, декоративні роботи;	4	4	4	4
-	ломбарди, інтернет-кафе;	6	6	6	6
-	книжкарниці;	7	7	7	7
-	тондо;	4	4	4	4
-	дизайн, кафе, бар, тато, їдальня;	6	6	6	6
-	салони;	3	3	3	3
-	дизайн, клуб, танцювальні;	8	8	8	8
-	бар, офіс, ювелірні послуги;	5	5	5	5
-	автосервіс, дитячі садочки та ремонт одягу, взуття;	4	4	4	4
-	виготовлення стоянок;	4	4	4	4
-	приватні дитячі садочки, оздоровчі заклади, будівельні, приватних виготовлення, татос, зумовлені тондо;	3	3	3	3
-	приватні фітнес-клуби, тренажерні зали, спортспортивні зали;	3	3	3	3
-	приватні дитячі садочки, оздоровчі заклади, будівельні, приватних виготовлення, татос, зумовлені тондо;	3	3	3	3
-	для різних об'єктів комерційного використання;	4	4	4	4

-	оподаткування аудиту операцій перукомісно, рекламово гоно постригачі, швакетки, зашкря- катори, торгівельні марки, в'язі, страхові компанії, рекламні агентства, приватні проектно-визначувальні роботи гоно;				
-	автообслуговування та ремонт автомобілів	4	4	4	4
-	платні відсотки на:	4	4	4	4
-	приватні лікувальні, оздоровчі, відпочи- ткові заклади	3	3	3	3
-	приватні фітнес-клуби, тренажерні зали, літні спортивні зали	3	3	3	3
-	додатковий персонал, об'єднанням будівель, архітектур, інженерних, елект- ричних робіт;	4	4	4	4
-	для інших об'єктів конкурентної інфраструктури	4	4	4	4
-	зауваження на конкурсних умовах	12	12	12	12
03.14	Діяльність на постійній основі операцій КСЦ	3	3	3	3
03.15	Діяльність на основі обслуговування будівель громадської забудови, зростає	3	3	3	3
-	забезпечення операційної діяльності для надання послуг клієнтам, на інформаційних послуг, в тому числі суб'єктам, які є страховими, для забезпечення суспільського об'єкту, оподаткування аудиту операцій, за- буток, які є об'єктами операційної структури, швакетки, зашкря- катори, торгівельні марки, в'язі, страхові компанії, рекламні агентства, приватні проектно-визначувальні роботи гоно;	4	4	4	4
-	майданчик для розміщення проектів на непрофесійних товариств	4	4	10	10
-	торгівля по інтернет-каналам, печивою продукцією, кондитерською продукцією, кондитерською	3	3	3	3
-	торгівля по прямим торгам середовищах мережі	5	5	5	5
-	торгівля із тимчасових споруд	12	12	12	12
-	змішаний режим у зв'язку з середовищем, який дає змогу	3	3	3	3
-	склад, складові частини, які є додатковими торгівельними майданчиками, які є предметом надання послуг та операційно продукції та послуг	3	3	3	3

- для будівництва та обслуговування будівель, приміщень, видобування газу, бурових фондів	4	4	4	4
- для інших об'єктів комерційного використання	4	4	4	4
- для будівництва та обслуговування будівель, приміщень, офісних устанав	8	8	8	8
3.17 Для розміщення та експлуатації засадив з обслуговуванням із видобування об'єктів рекреаційного призначення	3	3	3	3
- об'єкти лісового використання сільськогосподарського фонду	3	3	3	3
04 Землі природно-заповідного фонду				
04.01 Для збереження та використання біосферних заповідників	2	2	2	2
04.02 Для збереження та використання природних заказників	2	2	2	2
04.03 Для збереження та використання національних природних парків	2	2	2	2
04.04 Для збереження та використання ботанічних садів	2	2	2	2
04.05 Для збереження та використання зоологічних парків	2	2	2	2
04.06 Для збереження та використання дендрологічних парків	2	2	2	2
04.07 Для збереження та використання парків - пам'яток сільськогосподарського мистецтва	2	2	2	2
04.08 Для збереження та використання ландшафтних парків	2	2	2	2
04.09 Для збереження та використання заказників ґрунтових	2	2	2	2
04.10 Для збереження та використання пам'яток сільських	2	2	2	2
04.11 Для збереження та використання ландшафтних заказників сільських	2	2	2	2
05.00 Землі лісового природоохоронного призначення				
05.01 Землі охоронного призначення сім'ї, що мають природні лікувальні властивості, які не можуть бути використані для профілактики захворювань і лікування людей				
05.01.1 Для будівництва та обслуговування сімейних охоронних заказників	3	3	3	3
05.01.2 Для розробки родових природних лікувальних ресурсів	3	3	3	3
05.01.3 Для інших охоронних сімей	3	3	3	3
06 Землі рекреаційного призначення				
06.01 Для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення	3	3	3	3

07.02	Для будівництва та обслуговування об'єктів фізичної культури і спорту	3	3	3	3
07.03	Для індивідуального будівництва	0,09	0,09	1	1
07.04	Для розвитку нового типу будівництва	0,09	0,09	1	1
08	Землі історико-культурного призначення				
08.01	Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини	3	3	3	3
08.02	Для розвитку та обслуговування музичних закладів	3	3	3	3
08.03	Для інших історико-культурних призначень	3	3	3	3
09	Землі неосвоенного призначення				
09.01	Для ведення сівозміни на сільськогосподарських землях	0,3	0,3	3	3
09.02	Для інших неосвоенних призначень	0,3	0,3	3	3
10	Землі водного фонду				
10.01	Для експлуатації та догляду за об'єктами	3	3	3	3
10.02	Для обслуговування водозбору та транспортування питної води	3	3	3	3
10.03	Для експлуатації та догляду за гідротехнічними, гідротехнічними водогосподарськими спорудами та спорудами	3	3	3	3
10.04	Для експлуатації та догляду за гідротехнічними, гідротехнічними водогосподарськими спорудами та спорудами	3	3	3	3
10.05	Для догляду за берегами водних об'єктів	3	3	3	3
10.06	Для екології	0,09	0,09	1	1
10.07	Для виробничих підприємств	3	3	3	3
10.08	Для промислових споруд та споруд, що використовуються для спортивних і рекреаційних цілей	3	3	3	3
10.09	Для призначення будівельних споруд	3	3	3	3
10.10	Для будівництва та експлуатації гідротехнічних, гідротехнічних та інших споруд	3	3	3	3
11	Землі міської території				
11.01	Для розміщення та експлуатації об'єктів промислових підприємств будівництва споруд спортивних підприємств	3	3	3	3
11.02	Для розміщення та експлуатації об'єктів промислових підприємств будівництва споруд спортивних підприємств	3	3	3	3

	оброблення металу, переробки та утилізації чорних та кольорових металів, вторинної сировини, виготовлення меблів та столовнячої продукції, легкої, поліграфічної та іншої промисловості, виробництва продукції харчування та товарів широкого вжитку в країні:				
	- підприємствами виробництва приладів і знарядь	3	3	3	3
	- металеве господарство для сільської та родинної торгівлі та оброблення майна, продукції та її використання надання послуг щодо оброблення продукції та майна:	3	3	3	3
	- офіси та адміністративні підприємства з управління в інших формах, підприємств інформативних послуг, а також офіси експертних та страхових, діяльність яких пов'язана з перевезенням об'єктів, наданням послуг з ремонту, операцій з нерухомістю, рекламною діяльністю, діяльність підприємств з організації страхові компанії, рекламні агентства приватні, громадсько-цивільний розвиток тощо:	4	4	4	4
	- автохолодильнувальні та рефрижераторні підприємства:	4	4	4	4
	- підприємств охорони:	4	4	4	4
	- виробництва електроенергії, електричної енергії, теплової енергії, теплової енергії та холоду:	5	5	5	5
	- підприємств експлуатації парків, стадіонів, університетів тощо в Україні (в Україні експлуатація парків):	0,3	0,3	1	1
	- діяльність об'єктів промисловості:	3	3	3	3
11.03	Для розміщення та експлуатації основних підприємств промисловості, підприємств будівельних організацій та підприємств будівельних організацій та підприємств будівельних організацій:	3	3	3	3
11.04	Для розміщення та експлуатації основних підприємств промисловості будівельних підприємств та споруд технічної інфраструктури (виробництва та надання послуг, пов'язаних з наданням водопостачання, водопостачання, водопостачання (виробництва та надання послуг, пов'язаних з наданням водопостачання):	3	3	3	3
	- об'єкти іншого використання для розділу 11)	3	3	3	3
12	Землі транспорту				
12.01	Для розміщення та експлуатації основних підприємств транспорту (виробництва та надання послуг, пов'язаних з наданням транспортних послуг):	3	3	3	3

12.03	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд річкового транспорту	3	3	3	3
12.04	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд автомобільного транспорту та дорожнього господарства, крім:	3	3	3	3
	- для розміщення та експлуатації основних лінійних і допоміжних будівель та споруд призначених для автогосподарування та ремонту автомобільного комерційних цілях	4	4	4	4
	- для розміщення та експлуатації основних лінійних і допоміжних будівель та споруд для корабельно-паропродуктового судноплавства, крім тимчасово встановлених у портів автомобілів	10	10	10	10
	- інші автомобілі	4	4	4	4
12.05	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд авіаційного транспорту	3	3	3	3
12.06	Для розміщення та експлуатації об'єктів суднової інфраструктури	3	3	3	3
12.07	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд лінійних і допоміжних споруд	3	3	3	3
12.08	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд транспортних підприємств авіаційного транспорту	4	4	3	3
12.09	Для розміщення та експлуатації будівель і споруд інших транспортних підприємств, крім:	3	3	3	3
	- для розміщення та експлуатації автогосподарств цього підприємства, транспортних підприємств, транспортних підприємств авіаційного транспорту, транспортних підприємств авіаційного транспорту та транспортних підприємств авіаційного транспорту	3	3	3	3
	- для розміщення та експлуатації авіаційних підприємств авіаційного транспорту, транспортних підприємств авіаційного транспорту та транспортних підприємств авіаційного транспорту	3	3	3	3
	- інші транспортні підприємства	4	4	4	4
12.11	Для розміщення та експлуатації об'єктів залізничного господарства, крім:	3	3	3	3

	для розміщення та експлуатації систем опалення, кондиціонування повітря, будівельних споруд, призначених для автомобільного транспорту та розміщення автомобілів в комерційних цілях	4	4	4	4
	для розміщення та експлуатації систем опалення, кондиціонування повітря, будівельних споруд та обладнання для інформаційних систем, екранів, телекомунікаційних систем, відеонагляду та відеореєстрації	10	10	10	10
	для ліній зв'язку	4	4	4	4
	об'єкти інфраструктури (ст. 121 Земельного кодексу)	4	4	4	4
13					
13.01	Для розміщення та експлуатації об'єктів електричної енергетики	12	12	12	12
13.02	Для розміщення та експлуатації будівельних споруд об'єктів теплової енергетики	3	3	3	3
13.03	Для розміщення та експлуатації технічних об'єктів	3	3	3	3
13.04	Для розміщення та експлуатації ліній електропередачі, ліній зв'язку та інших ліній зв'язку та інших ліній зв'язку	1	1	3	3
14					
	Земельні ресурси				
14.01	Для розміщення будівельних споруд та об'єктів енергетики, систем зв'язку та інших об'єктів	3	3	3	3
14.02	Для розміщення будівельних споруд та об'єктів енергетики, систем зв'язку та інших об'єктів	3	3	3	3
15					
	Службові приміщення				
15.01	Для розміщення та експлуатації службових приміщень	1	1	3	3
15.02	Для розміщення та експлуатації службових приміщень	1	1	3	3
15.03	Для розміщення та експлуатації службових приміщень	1	1	3	3
15.04	Для розміщення та експлуатації службових приміщень	1	1	3	3
15.05	Для розміщення та експлуатації службових приміщень	1	1	3	3
15.06	Для розміщення та експлуатації службових приміщень	1	1	3	3

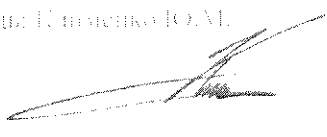
15.07	Для розміщення територіальної діяльності інших, утворених відповідно до законів, вищою владою фінансової	1	1	3	3
15.09	Для розміщення структурних підрозділів апарату МВС, територіальних органів, департаментів, установ та підприємств, що належать до сфери управління МВС	1	1	3	3
15.10	Для розміщення територіальної діяльності Національної поліції України, її територіальних органів та підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Національної поліції	1	1	3	3
16.00	Землі за держ.	5	5	5	5
17.00	Землі резервного фонду	5	5	5	5
18.00	Землі за державною власністю	5	5	5	5
19.00	Землі державної власності, розміщені за державною власністю, що належать до сфери управління Кабінетом Міністрів України	0,1	0,1	0,1	0,1

Розмір орендної плати за земельні ділянки може перевищувати граничний розмір орендної плати, встановлений даним додатком, у разі виникнення об'єктів ринку конкурентних цінах.

Головою міської ради

О.М. Лисенко

Високовець Олександр Олександрович

Експертний висновок

постійної комісії з питань планування соціально-економічного розвитку, бюджету, фінансів, розвитку підприємництва, торгівлі та послуг, регуляторної політики Сумської міської ради щодо регуляторного впливу проекту регуляторного акта – проекту рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю»

Розробник проекту регуляторного акта – Департамент забезпечення ресурсних питань Сумської міської ради.

1. Проект регуляторного акта – проект рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» відповідає принципам державної регуляторної політики, встановленим статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а саме:

- доцільності – встановлення плати за землю повноважень органу місцевого самоврядування щодо запровадження плати за землю, парочування дохідної частини бюджету міста;

- ефективності – запровадження даного регуляторного акта дасть змогу щорічно парочувати нахолження від земельного податку та орендної плати за землю;

- збалансованості – для суб'єктів господарювання, яких стосуватиметься даний регуляторний акт – чітке визначення розмірів земельного податку та орендної плати за землю відповідно до класифікацій видів цільового призначення земельних ділянок для бюджету – стабільне нахолження плати за землю;

- передбачуваності – прийняття даного регуляторного акта дозволить суб'єктам господарювання, які є платниками земельного податку або орендної плати за землю створювати довострокові плани своєї діяльності, а органу місцевого самоврядування – розробляти плани соціально-економічного розвитку на подальші роки;

- принципу прозорості – даний проект рішення підлягає оприлюдненню на офіційному сайті Сумської міської ради та друкованих засобах ЗМІ;

- врахування громадської думки – протягом місяця з дня опублікування можливість направити свої пропозиції та зауваження.

2. Проект регуляторного акта – проект рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» відповідає вимогам статті 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», щодо її виваження аналіз державного впливу.

Прийняття розробленого проекту рішення безпосередньо зумовлено вимогами чинного законодавства України, згідно з якими органи місцевого самоврядування зобов'язані офіційно до 1 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлених місцевих податків, зборів або змін до них, ухвалити та оприлюднити рішення про місцеві податки та збори.

Цілями державного регулювання є забезпечення дотримання вимог чинного законодавства з питань справляння плати за землю, встановлення

ставок плати за землю на території міста Суми відповідно до Українського класифікатора видів цільового призначення земель, відкритості процедури, прозорості дій органу місцевого самоврядування при вирішенні питань, пов'язаних зі справлянням земельного податку та орендної плати за землю, встановлення рівня зі сплати земельного податку.

За умови прийняття рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» буде створено якісну нормативно-правову базу для оподаткування земельним податком та орендною платою за землю на території міста Суми.

У ході пошуку альтернативних способів досягнення визначених цілей розглянуті були такі можливості як:

Альтернатива 1. Неприйняття регуляторного акта (відмова від регулювання) або невстановлення відповідних ставок.

Не прийняття проекту регуляторного акта «Про встановлення плати за землю» призведе до невиконання вимог чинного законодавства. Якщо міська рада не ухвалює рішення про встановлення відповідних місцевих податків і зборів, що є обов'язковим, до заповнення відповідно пункту 12.3.5 пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України плати за землю справляється із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, у якому планується застосування плати за землю. Дані альтернатива не є прийнятною.

Альтернатива 2. Встановлення мінімальних ставок плати за землю для всіх видів цільового призначення земель.

Альтернатива не є прийнятною, оскільки вона веде до відмови від використання економічних ресурсів міста, що спрямовуються на фінансування його інфраструктури. У разі встановлення мінімальних ставок плати за землю, бюджет міста втрапить надходжень від плати за землю в сумі близько 120,5 млн. грн. Негативний вплив буде завдано територіальній громаді міста, оскільки значне зменшення надходжень до бюджету ставить під загрозу виконання соціально-економічних, економічних програм розвитку міста Суми.

Альтернатива 3. Встановлення максимальних ставок плати за землю для всіх видів цільового призначення земель.

Згідно з НКУ максимальний розмір земельного податку складає 3% від нормативної грошової оцінки землі, а за земельні ділянки, що перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності) - 12%, орендної плати за землю - 12%.

Ця альтернатива не є прийнятною, оскільки встановлення максимальних ставок земельного податку за розміру орендної плати за землю в умовах нестабільної економічної ситуації в державі призведе до збільшення податкового навантаження на суб'єктів господарювання. За таких умов порушуються основні принципи податкового законодавства, установлені статтею 4 Податкового кодексу України, а саме, соціальної справедливості - установлення податків та зборів відповідно до платоспроможності платників податків, фіскальної достатності - установлення податків та зборів з

урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями. Значне збільшення податкового навантаження на власників та користувачів земельних ділянок призведе до виникнення у останніх заборгованості перед бюджетом зі сплати податків та зборів.

Альтернатива 4. Встановлення ставок плати за землю на рівні 2020 року.

Ураховуючи соціально-економічну ситуацію в державі, встановлення у 2021 році розмірів плати за землю на рівні 2020 року є доцільним.

Ухвалення запропонованого рішення сприятиме забезпеченню сталі надходження до бюджету міста та нестиме більш прийнятне податкове навантаження на суб'єктів господарювання. Надходження по платі за землю в 2021 році очікуються на рівні 182,6 млн. грн.

У зв'язку з тим, що показниками результативності рішення є кількісні показники результативності акта – обсяг надходжень від сплати земельного податку та арендної плати за землю до міського бюджету, якісні показники результативності акта – збільшення завдань на фінансування програм соціально-економічного розвитку міста, базове відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через півроку після набрання ним чинності - 01.07.2021.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься через рік після набрання ним чинності - 01.01.2022.

Періодичне відстеження регуляторного акта здійснюватиметься не буде.

У разі виявлення неврегульованих та проблемних моментів шляхом проведення аналізу показників дії цього акта, такі моменти буде виправлено шляхом внесення відповідних змін.

3. Узагальнений висновок

Ураховуючи проведення експертного проекту регуляторного акта – рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» відповідало вимогам статей 4 та 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Заступник голови постійної комісії з питань
впливування соціально-економічного
розвитку, бюджету, фіскалів,
розвитку підприємства, торгівлі
та послуг, регуляторної політики
Сумської міської ради

І.С. Лашченко

Безкоштовно

Повідомлення про оприлюднення проекту регуляторного акту

Інформаційні банери

Суми коронавірус - стоп

Враховуючи приєднання до проекту регуляторного акту рішення Сумської міської рада «Про встановлення плати за зливи»

Згідно з постановою № 11/2019 від 18.06.2019 року Сумської міської ради «Про встановлення плати за зливи» (далі - Постанова) встановлено плати за зливи в сумі 20 грн за кубометр зливної води, що потрапила на територію об'єкта, який не має спеціального пристосування для прийому зливової води. Згідно з постановою № 11/2019 від 18.06.2019 року Сумської міської ради «Про встановлення плати за зливи» (далі - Постанова) встановлено плати за зливи в сумі 20 грн за кубометр зливної води, що потрапила на територію об'єкта, який не має спеціального пристосування для прийому зливової води. Згідно з постановою № 11/2019 від 18.06.2019 року Сумської міської ради «Про встановлення плати за зливи» (далі - Постанова) встановлено плати за зливи в сумі 20 грн за кубометр зливної води, що потрапила на територію об'єкта, який не має спеціального пристосування для прийому зливової води.

Згідно з постановою № 11/2019 від 18.06.2019 року Сумської міської ради «Про встановлення плати за зливи» (далі - Постанова) встановлено плати за зливи в сумі 20 грн за кубометр зливної води, що потрапила на територію об'єкта, який не має спеціального пристосування для прийому зливової води.

Інформаційні банери

Суми коронавірус - стоп

Додатковий банер про рішення Сумської міської ради № 11/2019

489

489

Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп
Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп
Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп
Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп
Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп
Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп
Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп
Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп
Суми коронавірус - стоп	Суми коронавірус - стоп

Проектний банер про рішення Сумської міської ради